

Santa Maria del Sunyer d'Aguilar, Antiga Església

Montmajor

Ubicació

Comarca: Berguedà
Lloc/Adreça: Gargallà
Emplaçament A 400 metres de la casa del Sunyer d'Aguilar.

Coordenades:

Latitud: 41.95302547276163
Longitud: 1.6964570831323835
UTM Est (X): 391964
UTM Nord (Y): 4645383

Classificació

Número de fitxa 08132 - 90
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Jaciment arqueològic
Estil / època: Medieval Romànic
Segle XI-XII
Any 1824
Estat de conservació Dolent
Notes de conservació: L'edifici es troba en ruïnes.
Protecció Inexistent
Tipus de protecció: Inexistent
Número inventari IPAC, nº 3460, any 1982
Generalitat i altres inventaris
Accés Fàcil
Ús actual: Sense ús
Titularitat Privada
Titular: Bisbat de Solsona. Palau Episcopal. 25280 SOLSONA
Fitxes associades:

Autoria de la fitxa Cortés Elía, M^a del Agua
Data de registre de la fitxa: dl., 24/03/2003 - 01:00

Descripció

L'església de Santa Maria es troba al redós de la casa Sunyer dels Cavallers de Gargallà (Sunyer d'Aguilar). Per les característiques de les restes que queden, podem datar aquesta antiga església al segle XI. Tan sols queden d'empés el mur de tramuntana i el de ponent, amb un parament molt rudimentari disposat en alguns llocs en filades regulars i en altres desordenat. Al mur de ponent encara es pot veure la finestra de doble esqueixada coberta amb arc de mig punt. Per la banda de tramuntana l'església és vorkada per una tanca de pedra. En l'interior és visible l'arrencada de l'arc triomfal i la de la volta que seria de mig punt i feta amb pedres posades a plec de llibre. No hi ha traces d'absis, així que no sabem la forma de la planta de l'edifici. Al mig de la paret de tramuntana i recolzada en aquest mur, s'aixeca una torre quadrada construïda amb carreus grossos i disposats en filades a trencajunt. És una construcció posterior, dels segles XIII o XIV, i podria ser una torre de vigilància que més tard serví de campanar. Està a punt d'esfondrar-se ja que la paret fa panxa cap enfora. En general les ruïnes estan cobertes de matoll, fet que dificulta la visibilitat i estudi.

Observacions:

Seria aconsellable realitzar excavacions arqueològiques que permetrien determinar les característiques de l'església i la seva evolució històrica.

Història

L'església és situada dins els territoris que formaven part de la històrica Vall de Lord, dins el comtat i bisbat d'Urgell i que més tard quedà integrada a la batllia de Cardona. Santa Maria d'Aguilar fou l'església del Castell d'Aguilar (podio de Aquilario) des del segle XII i possiblement parroquial als seus orígens. Va ser consagrada el 14 de juliol de 903 pel bisbe d'Urgell Nantigís (BARAUT, 1978), al lloc anomenat "Villa Hichilani", amb l'intenció, no de fer-la parròquia, sinó de ser un lloc d'oració i celebrar-hi el sacrifici. L'any 1183, es van fer llegats pietosos a l'església pel testament de Solextendis (AADD, 1985). Va mantenir el seu caràcter parroquial al menys fins al segle XIV, ja que l'any 1312, en la visita al deganat de la Vall de Lord, se li confirma aquesta categoria. El segle XVII ja era sufragània de Sant Esteve del Pujol de Planès i més modernament ho fou de Sant Andreu de Gargallà. La església va ser abandonada al segle XVIII, quan va ser construïda una nova molt a prop amb la mateixa advocació.

Bibliografia

AA.DD. (1985). Catalunya Romànica. Vol. XII El Berguedà. Fundació Enciclopèdia Catalana. GAVÍN, J.M. (1985). Inventari d'esglésies. Vol. 17 El Berguedà. Ed. Arxiu Gavín. Barcelona. BACH, A. (2002). Montmajor i el seu comú. Ajuntament de Montmajor. BARAUT, C. (1978). Les actes de consagració de les esglésies del bisbat d'Urgell (segles IX-XII). Urgellia, 1. Pàg. 72. VIGUÉ, J.; BASTARDES, A. (1978). Monuments de la Catalunya romànica. El Berguedà. Artestudi Eds. Barcelona.

